

Novinky v Tablexii

Nové hry nebo předvánoční soutěž

Karolína Rybářová,
studentka psychologie na FF
UK v Praze, CZ.NIC –
vzdělávání na tabletech

CZ.nic | SPRÁVCE
DOMÉNY CZ

Za názvem aplikace Tablexia se skrývají dvě slova – tablety a dyslexie – která o ní říkají to nejdůležitější. Tablexia je moderní vzdělávací pomůcka, která umožňuje dětem s dyslexií trénovat na tabletech kognitivní schopnosti. Aplikaci vytvořilo sdružení CZ.NIC a je zdarma ke stažení na Google Play. Od prvního vydání aplikace uběhl téměř rok a ve světě Tablexie je mnoho nového.

Největší a pro děti rozhodně tou nejočekávanější změnou je **rozšíření repertoáru her trénujících jednotlivé kognitivní oblasti**. K původním třem hrám přibyly další dvě a šestá na sebe nenechá již dlouho čekat. Dítě v roli mladého detektiva připravujícího se na nástrahy, které mu budoucí povolání přinese, již nemusí cvičit jen prostorovou orientaci, sluchové rozlišování a pracovní paměť. Nyní si může v nových hrách Hlídka a Střelnice také ověřit, jak je na tom se zrakovou pamětí a pozorností.

Ve **hře Hlídka** má detektiv úkol vyžadující nejen **soustředění**, ale také dobrou **zrakovou paměť**. Musí pozorně sledovat dům s mnoha okny a zapamatovat si, jaká okna se po setmění rozsvítí a v kolik hodin. S vyšší obtížností hry roste počet oken a zkracuje se doba, kterou na zapamatování má. Vytvořením **hry Střelnice** jsme vyslyšeli toužebné povzdechy dětí, kterým v Tablexii chyběla nějaká „akční střílečka“. Detektiv se proto ocitá na pouti, kde jsou podrobeny zkoušce jeho střelecké dovednosti a hlavně pozornost. V časovém limitu dvou minut musí sestřelením určité květiny, jejíž zadání se navíc neustále mění, nasbírat co nejvíce bodů. A aby to nebylo tak jednoduché, kromě květin jezdí na střelnici také dva druhy bedniček. Sestřelení bedny s hvězdičkou strefování květin ulehčí, kliknutí na bednu s lebkou naopak ztíží. Ve fázi testování se nachází **hra Potmě**, která k ostatním přibude do konce roku. Detektiv si plánuje podle mapy cestu chodbami k trezoru, protože ji pak musí absolvovat potmě a nechce vzbudit pozornost tím, že do něčeho narazí. Z několika typů různých úkonů postupně tvoří celou trasu, kterou by poté měl projít na první pokus. **Kognitivní funkcí** trénovanou v této hře je **serialita**.

Obr. 1: Hlídka

Malé i větší úpravy se nevyhnuły ani prvním třem hrám. S přibývajícímí daty z testování aplikace jsme získávali podněty na vylepšení jednotlivých částí Tablexie, které jsme také využili. **Hra Bankovní loupež** prošla největší proměnou. Získala nejen **nový název Lupiči** a **novou grafiku**, ale stala se mnohem náročnější a dynamičtější. Z testování jsme totiž zjistili, že i mladší děti zvládají těžkou úroveň relativně bez námahy. Naším cílem ale je trénink kognitivních funkcí, což znamená, že **by hry neměly být ani příliš těžké, ani lehké**. Optimální náročnost dětí od hraní svou obtížností neodrazuje a zároveň umožňuje zlepšovat se a posouvat se dál. Pro ty, kteří se již propracovali všemi mapami ve **hře Pronásledování**, jsme přikreslili ještě několik nových.

Důležitou součástí Tablexie jsou kromě her také **Statistiky**, kde děti mohou v přehledných grafech sledovat své

výsledky, a **Encyklopedie**, ve které se děti mohou dozvědět něco o dyslexii a kognitivních funkcích a proč by je vlastně měly trénovat. Pro potřeby osob s dyslexií jsou všechny texty v aplikaci nejen v psané, ale také ve čtené podobě. V nové verzi je možné si i v Encyklopedii pustit hlasový doprovod, takže dítě může zároveň text číst i poslouchat. K **nadabování celé Encyklopedie** nás podnítily především děti podílející se na testování, které si tento doplněk vyžádaly, a my jsme jim s radostí vyhověli.

Obr. 2: Encyklopedie

Dyslexie Přehrát

Tzv. specifická porucha učení, která způsobuje obtíže ve čtenářském projevu, a to navzdory kvalitní výuce, domácímu nácviku a přiměřeným (někdy dokonce nadprůměrným!) rozumovým schopnostem. Současný výzkum naznačuje, že se jedná o obtíž, které jsou způsobeny drobným poškozením centrální nervové soustavy a zřejmě jsou dědičné. Souvisejí s několika dalšími typy oslabení a v běžném životě se projevují právě problémy ve čtení. Tyto trable přetrvávají po celý život a nesouvisí jen se školou. Záleží na jejich intenzitě a také na rozsahu terapeutické práce (tzv. reedukaci). Někdy mohou být obtíže ve vyšším věku zcela minimalizovány, někdy je jedinec stále vnímá jako velmi intenzivní. Mimo to je také důležité si uvědomit, za jakých podmínek jde člověku čtení lépe. Je-li to jen trochu močně, vyplácí se vytvářet si pro čtení právě takové prostředí, aby jedinec co nejméně zatěžoval. Svoji roli může hrát denní doba, ale také klid a dostatek času na čtení, využívání různých prostředků moderních technologií (např. elektronické čtečky, hlasové výstupy z počítače, audioknihy, nastavení počítače tak, aby texty byly co nejpre-

OBSAH ENCYKLOPEDIE

- Dysgrafie
- Dyslexie**
- Dysortografie
- Paměť
- Krátkodobá paměť
- Pracovní paměť
- Sluchová paměť
- Zraková paměť
- Prostorová orientace
- Serialita
- Slavní dyslektici
- Sluchové rozlišování
- Specifické poruchy učení
- Zrakové rozlišování

Rada pro tebe

Najdi si doma klidné místo a udělej si z něj čtenářský koutek. Budeš-li zde číst pravidelně, uvidíš, že se zde budeš soustředit lépe než jinde.

Závěrem bychom se rádi zmínili o tom, co nás v Tablexii čeká v nejbližší budoucnosti. S potěšením oznamujeme, že **Tablexia rozšiřuje své působení za hranice České republiky** – k našim sousedům. Slovenská verze vyjde koncem tohoto roku. Chystáme také pro děti velmi atraktivní **předvánoční soutěž**, neboť se bude hrát o lákavé ceny. Tou nejlákavější je bezpochyby tablet. Pro další **informace k soutěži** sledujte naše internetové stránky www.tablexia.cz. Přejeme příjemnou zábavu s Tablexií!

POZNÁMKA REDAKCE

Článek navazuje na nulté číslo *Školního poradenství v praxi*. V případě zájmu o zaslání nultého čísla pište na adresu mondekova@wolterskluwer.cz nebo volejte na 246 040 475.